

Ägardirektiv Härnösand Energi och Miljö AB år 2018-2020

Dokumentnamn	Ägardirektiv 2015-2017 Härnösand Energi och Miljö AB	Dokumenttyp Ägardirektiv		
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige	Datum 2017-12-18	Diarienummer KS15-310	
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	Version [Ver]	Senast reviderad 2015-06-22	Giltig t o m 2020-12-31
Dokumentinformation	Ägardirektiv för Härnösand Energi och Miljö AB gällande år 2018-2020			
Dokumentet gäller för	Härnösand Energi och Miljö AB			
Annan information	Antaget av kommunfullmäktige 2017-12-18 § 194 Ersätter det tidigare antagna direktivet från 2015-06-22			

Innehåll

1	Härnösands kommuns ägaridé.....	3
2	Verksamhetsinriktning.....	3
2.1	Fjärrvärme/Kraftvärme	4
2.2	Vatten och avlopp.....	4
2.3	Elnät	4
2.4	Elförsäljning	4
2.5	Bredband	4
2.6	Vindkraft.....	4
2.7	Renhållning/Återvinning	4
2.7.1	Driftsformer för renhållning	5
2.7.2	Renhållningstaxan	5
2.7.3	Myndighetsutövning	5
2.8	Återbruk	5
2.9	Jordbehandling/Deponi	5
2.10	Biogas.....	6
2.11	Kommunala elanläggningar	6
2.12	Utvecklingsarbete och innovation	6
3	Ekonomiska mål	6
4	Ledning, styrning och samverkan	6
4.1	Företaget som organ för kommunal verksamhet	6
4.2	Kommunal samverkan och helhetsyn	7
4.3	Frågor i företaget som beslutas av ägaren	7
4.4	Arbetsordning för styrelser och verkställande direktör	7
4.5	Arbetsdagarnas representation i företagets styrelser	7
4.6	Företagets informationsskyldighet.....	8
5	Kapitalförvaltning	8
6	Revision.....	8
7	Allvarliga händelser	8
8	Övergripande policys	9

1 Härnösands kommuns ägaridé

Härnösand Energi och Miljö AB (HEMAB)¹ är ett företag som ägs av Härnösands kommun och som därmed ska erbjuda insyn och delaktighet från medborgarnas sida.

Den grundläggande uppgiften är att tillhandahålla teknisk infrastruktur i Härnösand. Kunderna ska erbjudas god kvalitet, störningsfria leveranser och närhet. Låga priser ska prioriteras före hög avkastning.

Företaget ska bedrivas affärsmässigt, ansvarsfullt och kostnadseffektivt med högt ställda krav på långsiktighet i ekonomiska överväganden, god arbetsmiljö, miljöhänsyn och hållbarhet i ett socialt perspektiv. Företaget ska vara en god samhällsaktör där hållbart företagande och etiska förhållningssätt bidrar till samhällsutvecklingen i ett helhetsperspektiv. Företagets agerande har betydelse inte bara för medarbetare och kunder utan för alla som påverkas av dess verksamhet. Företaget kan i samverkan med andra bidra med insatser för utmaningar i vår tid, till exempel gällande ungdomsarbetslöshet och integration.

Företaget ska engagera sig i utvecklingsarbete som rör nya energilösningar och därmed ge inspiration för nytänkande i hållbarhetsfrågor.

För utveckling av Härnösands kommun ska företaget samverka med kommunens verksamheter, kunder, företag, myndigheter och med grannkommuner. Gemensamma lösningar för el, värme, bredband, renhållning och återvinning är effektiva, långsiktiga och ger en god livsmiljö för alla i Härnösand.

Företaget ska verka i linje med de kommungemensamma mål och de policys som kommunfullmäktige fastställer.

2 Verksamhetsinriktning

Företagets verksamhet omfattar leverans av tjänster inom:

- Fjärrvärme/Kraftvärme
- Vatten och avlopp
- Elnät
- Elförsäljning
- Bredband
- Vindkraft
- Biogas
- Renhållning/Återvinning
- Återbruk
- Jordbehandling/Deponi

¹ Härnösand Energi och Miljö AB (HEMAB), nedan kallat företaget, verkar även genom hel- eller delägda dotterbolag. Detta ägardirektiv gäller i alla tillämpliga delar för hela HEMAB-koncernen.

- Kommunala elanläggningar
- Utvecklingsarbete och innovation

Ytterligare teknisk infrastruktur kan komma att tillföras företaget efter beslut av ägaren.

2.1 Fjärrvärme/Kraftvärme

Fjärrvärme är ett miljövänligt och långsiktigt hållbart alternativ för uppvärmning och energiförsörjning. I möjligaste mån ska koldioxidneutrala bränslen, spillvärme och solvärme användas.

2.2 Vatten och avlopp

VA-verksamheten är ett naturligt, och i långa stycken lagreglerat monopol, som inte ska ge vinst över längre tid. Företaget ska erbjuda vatten av god kvalitet och långsiktigt verka för att säkra kommunens vattentäkter. Arbetet för en långsiktigt hållbar planering för vatten- och avloppsförsörjning ska intensifieras i samarbete med kommunen och störande effekter från avloppssystemet ska uppmärksammas.

2.3 Elnät

Elnätet inom kommunen är ett naturligt monopol. En särskild statlig myndighet har till uppgift att kontrollera priserna så att oskäligena monopolvinster inte uppkommer. Företaget ska verka för att klimatsäkra högspänningsnätet.

2.4 Elförsäljning

Företaget ska bedriva elförsäljning i syfte att kunna erbjuda marknadsmässiga priser för lokalproducerad förnyelsebar el. Verksamheten ska bedrivas med begränsat ekonomiskt risktagande och en långsiktigt god ekonomi. Elförsäljningsbolaget ska leverera el till kommunkoncernen.

2.5 Bredband

Företaget ska tillhandahålla ett öppet operatörsneutralt bredbandsnät. Företaget ska sträva efter, och planera för uppfyllandet av målen i kommunens bredbandspolicy samt samordna och finansiera utbyggnadsprojekt av fibernätet. Företaget planerar och genomför bredbandsutbyggnaden i linje med den av kommunen antagna handlingsplanen. Möjligheter till extern finansiering ska tillvaratas.

2.6 Vindkraft

Utbyggnaden av fossilfri och miljövänlig elproduktion i form av vindkraft är en viktig del i arbetet mot klimatförändringarna. Sveriges riksdag har satt upp ambitiösa mål för den fortsatta utbyggnaden av vindkraft och i Härnösand har företaget ett viktigt uppdrag att på olika sätt främja och själv delta i den utbyggnaden.

2.7 Renhållning/Återvinning

Företaget ansvarar för renhållning och behandling av hushållsavfall och annat avfall i den mån Härnösands kommun har ett ansvar enligt lagar och förordningar. Företaget ska sköta verksamheten i enlighet med kommunens

renhållningsordning och gällande avfallsplan. Företaget ska verka för att uppfylla visionen i kommunens avfallsplan gällande 100 % kretslopp till år 2030. Företaget ska stötta smidiga lösningar för fastighetsnära insamling av hushållsavfall, såväl matavfall som förpackningar i flerfamiljshus. Insamlingsansvaret för förpackningar väntas överföras till kommunerna under kommande år. Företaget ska ha beredskap för det nya uppdraget och i samarbete med kommunens fastighetsbolag samt övriga fastighetsägare skapa goda förutsättningar för hög grad av materialåtervinning.

I ansvaret ingår också all administration av renhållningen samt information till allmänheten för att minska avfallsmängder, stimulera återvinning och beteenden som leder till god miljö i kommunen. I ansvaret ingår också att minst en gång årligen samla in grovsopor. Den årliga insamlingen ska ske decentraliserat på ett sätt som gör det enkelt för allmänheten att lämna grovsopor. I ansvaret ingår att renhållningen ska drivas rationellt så att renhållningstaxan kan hållas så låg som möjligt med bibehållen kvalitet i verksamheten. Företaget ska härvid aktivt samverka med andra kommuner inom regionen för att uppnå kostnadseffektiva lösningar för renhållningen.

2.7.1 Driftsformer för renhållning

Företaget äger rätt att utföra verksamheten helt eller delvis i egen regi eller genom att upphandla nödvändiga tjänster från entreprenör.

Företaget får även erbjuda den regionala marknaden andra renhållningstjänster under förutsättning att det sker på marknadsmässiga villkor.

2.7.2 Renhållningstaxan

Renhållningstaxan för hushållsavfall ska beslutas av Härnösands kommunfullmäktige efter förslag från företaget. Motiverat förslag till ändring av renhållningstaxan lämnas till kommunledningskontoret i god tid innan den nya taxan ska börja gälla. Taxan ska vara så utformad att den bidrar till att kommunens miljömål uppnås. Taxan ska grundas på företagets kostnader för hela renhållningsverksamheten enligt den s.k. självkostnadsprincipen. Taxan ska täcka bolagets utgifter för omhändertagande av miljöfarligt avfall i den mån producenten eller annan inte har ett ansvar enligt lagar och förordningar.

2.7.3 Myndighetsutövning

I företagets ansvar ingår inga uppgifter som innebär myndighetsutövning.

2.8 Återbruk

Återbruk ska uppmuntras genom utveckling av återvinningscentralerna och genom samarbeten med andra intressenter. Kommunens behov av arenor för integration samt rehabiliterings- och sysselsättningsåtgärder ska då beaktas.

2.9 Jordbehandling/Deponi

Kapacitet för jordbehandling och deponi av förorenad jord och andra inerta material som t.ex. betong, porslin och tegelrester ska tillhandahållas för regionen på kommersiella villkor.

2.10 Biogas

Härnösands kommun vill verka för ett hållbart samhälle och långsiktiga klimatneutrala energilösningar. Företaget skall verka för utvinning av energi från organiskt avfall och att tillgängliggöra biogas som drivmedel.

2.11 Kommunala elanläggningar

Företaget ansvarar för tillsyn, skötsel och underhåll samt dokumentation av de vägbelysningsanläggningar som ägs av Härnösands kommun.

Företaget ansvarar för rondering och tillsyn av övriga elanläggningar som ägs av Härnösands kommun med omfattning och gränsdragning som preciseras i särskilt dokument.

Företagets kostnader för ovanstående regleras enligt självkostnadsprincipen. Beräknings- och betalningsvillkor preciseras i särskild överenskommelse.

2.12 Utvecklingsarbete och innovation

Företaget ska engagera sig i utvecklingsarbete och kompetensutveckling som stöder nya energilösningar och ger inspiration för nytänkande i hållbarhetsfrågor såsom solenergilösningar och smarta elnät. Energiparken som test- och visningsanläggning för förnybar energi och innovationer ska vidareutvecklas.

3 Ekonomiska mål

Avkastningen på företagets eget justerade kapital ska uppgå till minst 5 %.

Soliditeten ska uppgå till minst 20 %.

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut (2004-12-20 § 95 samt 2005-11-28 § 103) äger företagets styrelse rätt att fatta beslut om justeringar av vatten- respektive renhållningstaxa inom nivån för ändringar av gällande index samt vid av staten beslutad ändring av skatter och avgifter.

Företaget ska i möjligaste mån anpassa sin kostnads- och intäktsbudget så att planerade reinvesteringar i befintliga anläggningar och utrustning kan finansieras med eget kassaflöde. Nybyggnads- och utvecklingsinvesteringar kan finansieras genom upplåning.

Företaget ska till kommunstyrelsen årligen inge sitt behov av sådana investeringar och lånebehov som förutsätter borgen, så att detta kan beaktas i samband med kommunens budgetarbete.

4 Ledning, styrning och samverkan

4.1 Företaget som organ för kommunal verksamhet

Företaget är organ för kommunal verksamhet och står i sin verksamhet under kommunstyrelsens tillsyn. Förutom genom lagar och författningar regleras företagets verksamhet och företagets förhållande till kommunen genom:

- gällande bolagsordning
- ägardirektiv

- av fullmäktige och kommunstyrelsen särskilt fattade beslut

Det ankommer på företagets styrelse och verkställande direktör att följa utfärdade direktiv om de inte står i strid mot tvingande bestämmelser i lagar eller författningar. Ägarens direktivrätt under löpande verksamhetsår utövas av kommunstyrelsen.

4.2 Kommunal samverkan och helhetssyn

För de helägda kommunala bolagen i Härnösands kommun finns ingen juridisk concern. Stor vikt ska dock läggas vid samverkan och helhetssyn i såväl löpande arbete som utvecklingsfrågor.

Företaget ska därtill ha en aktiv dialog och samverkan med Härnösands kommun gällande ekonomi, marknadsföringsfrågor med mera.

4.3 Frågor i företaget som beslutas av ägaren

Kommunfullmäktiges beslut krävs före beslut i företaget om följande:

- investering överstigande 25 miljoner kronor eller där utökad kommunal borgen krävs
- försäljning av tillgångar överstigande 25 miljoner kronor
- bildande och/eller förvärv av dotterbolag
- planer på ny eller ändrad inriktning av företagets verksamhet
- övriga frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt

Kommunstyrelsen ska i god tid informeras om punkterna ovan. Skulle olika meningar uppkomma i företagets styrelse om fråga är av sådant slag att den skall underställas kommunfullmäktige, ska samråd ske med kommunstyrelsens presidium.

4.4 Arbetsordning för styrelser och verkställande direktör

Företagets styrelse skall utarbeta och anta arbetsordning för det egna arbetet. I enlighet med aktiebolagslagen 8 kap 7 § ska styrelsen också ange skriftliga instruktioner för arbetsfördelningen mellan å ena sidan styrelsen och å andra sidan den verkställande direktören och de andra organ som styrelsen inrättar.

Styrelsen ska årligen ompröva arbetsordning och instruktion mot bakgrund av ändrade förhållanden och vunna erfarenheter.

Arbetsordning för styrelsen och instruktion för verkställande direktören ska delges kommunstyrelsen.

4.5 Arbetstagarnas representation i företagets styrelser

Arbetstagarnas representanter i styrelsen ska ha yttranderätt, förslagsrätt samt rätt att få sin mening antecknad till protokoll. Arbetstagarnas representanter har dock inte beslutanderätt i styrelsen. Eftersom arbetstagarnas representanter inte är att anse som styrelseledamöter i aktiebolagsrättslig mening skall dessa skriva på en försäkran om en lojalitet mot företaget som motsvarar den lojalitetsplikt som åligger ordinarie styrelseledamot.

4.6 Företagets informationsskyldighet

Företaget ska löpande hålla kommunstyrelsen, eller den de utser, väl informerad om företagets verksamhet och ställning. Företaget ska därtill tillse att informationsmöten hålls varje kvartal med kommunstyrelsens presidium, kommundirektören och ekonomichefen. Vid dessa möten ska företagets presidium och verkställande direktör närvara.

Utöver detta ska företaget översända:

- protokoll från bolagsstämmor
- protokoll från styrelsesammanträden
- årsredovisning (enligt upprättad tidsplan av kommunstyrelsen)
- revisionsberättelse med revisionsrapport
- lekmannarevisorernas revisionsrapport
- dokumentation från kvartalsmöten

Innehåller protokoll som skall översändas till ägaren uppgift av sådant slag att företaget inte är skyldigt att tillhandahålla allmänheten handling vari uppgiften återfinns äger företaget rätt att utesluta uppgiften. Av översänt material skall framgå att sådan åtgärd vidtagits.

Företaget ska årligen anordna ett offentligt informationsmöte för ledamöterna och ersättarna i Kommunfullmäktige samt intresserad allmänhet.

5 Kapitalförvaltning

Företaget ska följa Härnösands kommuns finanspolicy och ska ingå i ägarens koncernkontorutin. Vid behov av upplåning ska i första hand likvida medel inom den ekonomiska koncernen användas. I andra hand ska extern finansiering med kommunal borgen användas.

Företaget har rätt att placera eventuellt överskott av likvida medel hos annan förutsatt att medlen inte behövs inom den ekonomiska koncernen och att bättre förräntning kan erhållas än vid placering på koncernkontot

Företaget har inte rätt att pantsätta tillgångar för något ändamål.

6 Revision

Företaget upphandlar själv revisionen och bolagsstämman beslutar om vilken auktoriserad eller godkänd revisor som ska utses för företaget.

7 Allvarliga händelser

Företaget har skyldighet att omedelbart till kommundirektören anmäla händelser som kan utgöra en överhängande fara för företagets kunder eller tillgångar. Det kan till exempel gälla olyckshändelser, tekniska fel, väderförhållanden, sabotage eller hot om sabotage.

Företaget har även skyldighet att omedelbart till kommundirektören anmäla inträffade händelser som kan utgöra en större fara för befolkningen i Härnösands kommun.

Företaget har skyldighet att ställa samtliga sina operativa resurser till krisledningsnämndens förfogande, om den så begär, i samband med att någon extraordinär händelse har inträffat i kommunen. Det kan till exempel gälla disposition av företagets personal och materiel efter uppkomna behov inom kommunen.

Ersättningen för detta inklusive merkostnader för företaget regleras mellan företaget och ägaren i efterhand. Ersättningens storlek fastställs av kommunstyrelsen.

Om Härnösands kommuns krisledningsorganisation aktiveras vid denna typ av allvarlig händelse ska företagets verkställande direktör, om kommundirektören bedömer att det behövs, kallas till krisledningsorganisationens grundstab för ingå i krisledningsstaben.

8 Övergripande policy

Företaget ska minst följa de av kommunfullmäktige antagna övergripande policydokumenten. Kan inte företaget följa något av dessa utifrån sina speciella förutsättningar, ska företagets styrelse tillskriva kommunfullmäktige och anhålla om undantag från den specifika policy som inte kan efterlevas.

Har företaget egna policydokument som är mer omfattande än ägarens så gäller dessa, exempelvis kvalitets- arbetsmiljö- och miljöcertifieringar.